

Et felt i formidabel utvikling

TEKST

Anne-Kristine Schanke

Sverre Andresen

Grete Bryhn

Maria Stylianou Korsnes

Anne-Kristin Solbakk

PUBLISERT 1. september 2008

I 1991 ble det laget et temanummer i nevropsykologi, og det skulle gå 17 år før det kom et nytt. Vi ser store perspektivendringer. Artiklene fra 1991 er, med et par unntak, skrevet av kolleger fra det kliniske fagfeltet, så som Sunnaas sykehus, Rikshospitalet, Statens senter for epilepsi, Dikemark sykehus og Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri. Hovedfokuset den gang lå på nevropsykologisk metodikk og funksjonsutfall hos ulike pasientpopulasjoner. Én artikkel omhandlet strategier som bør ligge til grunn for diagnostikk. Betydningen av nyere bildediagnostikk ble riktignok omtalt, men den hadde ingen sentral plass. Likeledes ble det nevnt at «cognitive neuroscience» er blitt et viktig område, men det ble bare omtalt som et begrep, med en ledsagende referanse.

I dagens temanummer er den formidable utviklingen innenfor nevrofagene slående og åpenbar, og synliggjøres i hele sin bredde i flere viktige bidrag. De ferske artiklene dokumenterer hvordan nye, betydningsfulle forskningsmiljøer er etablert i Norge, hvor miljøene ved Universitetet i Oslo og Bergen spiller en hovedrolle. Man øyner hvor sterkt internasjonalt forankret fagfeltet er, og i hvor sterk grad flere norske aktører har markert seg i internasjonal sammenheng.

Samtidig ser vi en økt akademisering av klinisk nevropsykologi, idet bidragene er skrevet av en rekke personer med forskningskompetanse. Mange artikler forsøker å trekke implikasjoner for praksis av de kunnskaper forskningen har gitt oss. Beskrivelser av nevropsykologisk svikt som kjennetegner ulike tilstander, har fortsatt en plass i flere artikler, men de settes inn i en overordnet ramme. Vi ser også at nevropsykologer i dag dekker et bredere spekter av diagnosegrupper og fagområder, og at behandlingsperspektivet er blitt tydeligere, bl.a. i kognitiv rehabilitering.

Betydningen av empiri og empirisk evidens vektlegges. Det er viktig at evidensbasert forskning ikke gjøres til et fy-ord blant norske psykologer. Av og til får en inntrykk av at klinikere innenfor andre fagfelt kan reagere på betegnelsen evidensbasert, og ensidig assosiere det med naturvitenskapelige metoder. Dette er ikke korrekt. Med evidensbasert menes at forskning og klinisk praksis skal styres ut fra den til enhver tid

rådende erkjennelse. Metodevalgene må tilpasses de fenomener man vil studere. Den forskningsmessige forankringen vi ser i nevropsykologi, bør være like synlig innenfor alle psykologiske fagfelt. Vi tror norsk nevropsykologi med sin sterke integrasjon av forskning og klinikk har noe å lære andre norske fagfelt.

Noen vil kanskje spørre, når de leser de ulike bidragene: Hvor blir det av menneskene som forskningsresultatene skal anvendes på? Forfatterne har med få unntak klinisk bakgrunn, hvor møtet med enkeltmennesket har stått sentralt, og de utfordrer forståelsen og ansporer til systematisering av kunnskap med bedre pasientbehandling som siktemål. Det nevropsykologiske fagfeltet omhandler pasientgrupper med skader og sykdommer som ofte endrer deres livskurs og utfordrer deres identitet og meningsinnhold i livet. I klinisk praksis vil den nevropsykologiske kompetansen være et verktøy og en tilnærming som må settes inn i en bred klinisk ramme der personens opplevelse må tillegges betydelig vekt sammen med psykososiale faktorer. Også nevropsykologer arbeider innenfor en biopsykososial modell.

Norge har hatt betydningsfulle aktører i det internasjonale miljøet, hvor flere kan nevnes. I denne sammenhengen vil vi trekke fram Hallgrim Kløve, som ved konferansen til International Neuropsychological Society i 2007 sammen med ni kolleger, halvparten fra USA og halvparten fra Europa, fikk den nyinnstiftede Distinguished Lifelong Career Award. Hallgrim Kløve var også Norsk nevropsykologisk forenings første formann da foreningen ble stiftet i 1996. Her bidro en rekke sentrale norske nevropsykologer. Stiftelsen av foreningen markerte en milepæl fordi det ble bygget bro mellom de norske nevropsykologiske miljøene. Norsk nevropsykologisk forening har det viktige premisset at det skal utgjøre en møteplass både for klinikere og forskere. Foreningen har helt siden starten vist bærekraft og legitimitet. Den avholdt sitt 10-årsjubileum i 2006. Det ga anledning til å synliggjøre fagfeltet og dets utvikling for norske psykologer i form av et temanummer i Tidsskriftet. Norsk nevropsykologisk forening har bidratt til å gi alle bidragsytere en felles forståelse av betydningen av å formidle faglig kunnskap, og de utfordringer fagfeltet står ovenfor. I fjor ble Norsk nevropsykologisk forening en del av Norsk Psykologforening. Vi ønsker en synergieffekt til gjensidig fordel.

Vi har bevisst valgt flerforfatterskap i mange av artiklene fordi vi ønsket å synliggjøre felles forståelser og perspektiver på tvers av miljøer. En beskrivelse av status for fagfeltet, mer enn enkeltpersoners bidrag, har vært vårt siktemål. Samtidig er resultatet preget av toneangivende aktørers stemmer. Å lage et temanummer er en reise i kunnskapsformidling. Vi har ønsket dels å belyse fagfeltets internasjonale og empiriske forankring i form av state of the art-bidrag innenfor en rekke felt. Mange av bidragene illustrerer hvordan nevropsykologisk kunnskap utgjør en sentral del av nevrovitenskapelig frontlinjeforskning. Redaksjonskomiteen har ønsket at artiklene skal bidra til kunnskap for ikke-nevropsykologer. Vi har også ønsket å belyse hvordan nevropsykologi bidrar til økt forståelse innenfor det klinisk-psykologiske fagfeltet. Vi håper at leserne finner grunnlag for refleksjon over de ulike bidrags relevans for egen praksis, og gjennom dette får en økt forståelse for at fagfeltet både nå og i fremtiden vil

være en integrert del av norske psykologers virksomhet så vel klinisk som forskningsmessig.

Redaksjonen har bestått av medlemmer fra styret i Norsk nevropsykologisk forening - Maria S. Korsnes, Sverre Andresen og Erik Hessen, hvor sistnevnte bidro i startfasen av arbeidet. Anne-Kristin Solbakk gikk inn i redaksjonen på et tidspunkt da bidrag skulle kommenteres og redigeres. Grete Bryhn og Anne-Kristine Schanke har i tillegg deltatt i redaksjonskomiteen, sistnevnte som leder. Redaksjonskomiteen ønsker å rette en stor takk til alle bidragsytere for at de har gjort temanummeret mulig. Vi vil også gjerne få takke et stort antall fagfeller for betydningsfulle råd og kommentarer.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 9, 2008, side 1066-7

TEKST

Anne-Kristine Schanke

Sverre Andresen, Styret NNF

Grete Bryhn

Maria Stylianou Korsnes

Anne-Kristin Solbakk